

Banen verbeteren met de juiste cultuurtechnieken

Golfhobby vormde basis voor Vos Ruinerwold Golf BV

Greenkeeper was in gesprek met Albert Timmerman (manager) en Erik van Wijhe (hoofdgroenkeeper) van Vos Ruinerwold Golf BV. Dit Drentse bedrijf is met succes werkzaam op een aantal Noord-Nederlandse golfbanen. Greenkeeper werd ontvangen in het groenkeepershok van Golfclub Havelte, de baan die Vos Ruinerwold Golf sedert januari 2012 in onderhoud heeft.

Auteur: Broer de Boer

Het blijkt dat de hobby van Albert Timmerman – golfen – uiteindelijk de drijfveer is geweest om met zijn onderneming in golfbaanonderhoud en –aanleg te beginnen. 'Toen ik in het jaar 2000 serieus met golfen startte (inmiddels heeft hij hcp 10, 5 red.) zag ik op veel golfbanen tekortkomingen in het onderhoud. Ik zag zeer vochtige banen, maar ook banen waar totaal verkeerde grassen groeiden. Ik dacht: dat kan beter, veel beter. Ik had de overtuiging dat ik met mijn bedrijf door toepassing van de juiste cultuurtechnieken betere banen zou kunnen aanleggen, c.q. banen zou kunnen verbeteren. Zo werd de uitbreiding van Tiendeveen met negen holes onze eerste klus.'

Sindsdien is Vos betrokken geweest of nog betrokken bij de aanleg en/of het onderhoud van tal van banen in de regio Noord. Ze staan elders in dit artikel vermeld. Daarnaast schakelen ook verschillende golfbanen in heel Nederland deze golfbaanaannemer in om specifieke werkzaamheden met speciale machines te doen. En dat

gaat allemaal onder het motto 'houd het simpel, gebruik je boerenverstand', wat niet wegneemt dat er veel, heel veel cultuurtechnische kennis en ervaring zit in het hoofd van de sympathieke Drent die Albert Timmerman heet.

Ervaring in grondwerk

Het bedrijf heeft met circa tien jaren dus een relatief jonge geschiedenis in de golfbaanbranche. Ook daarvoor wroette Vos Ruinerwold al in de grond. Albert Timmerman: 'Ik ken zo'n beetje alle grondprofielen boven de lijn Zwolle-Almelo. In het verleden waren we namelijk als loonwerk- en grondverzetbedrijf betrokken bij de cleanup van de sporen van het werk van de Nam en de Gasunie.' En in het groenkeepershok van Golfclub Havelte maakt Albert Timmerman ook gauw duidelijk hoe de kaarten verdeeld zijn: 'Ik richt mij binnen het bedrijf volledig op het stuk cultuurtechniek, terwijl hoofdgroenkeeper Erik van Wijhe verantwoordelijk is voor alles wat met grasgroei en onderhoud te maken heeft. Wat dat

betreft heeft hij het hier dus voor het zeggen op de golfbaan.'

Alberts trots

Op welke van de circa tien golfbaanprojecten is Albert het trotst? Hij aarzelt geen moment en zegt: 'Ik bekijk het van de cultuurtechnische kant. Let daar goed op! En dan noem ik de baan Holthuizen bij Roden en de Golfbaan Gelpenberg bij Aalden. De baan bij Roden was eerder van november tot maart altijd gesloten. Die baan was heel vochtig, hetgeen te wijten was aan de potklei waarop deze baan gebouwd was. Dankzij drainage, bezanding en grondverbetering met zandlamellen, 2 cm breed en 20 cm diep, hebben we de baan verbeterd. Puur met nuchter boerenverstand, maar met kennis van zaken hebben we de topklaag van de greens verbeterd en stabiel gemaakt. Deze zaken vormen de basis, maar daar had men bij de aanleg de nodige steken laten vallen. Ondanks de natte herfst is de baan bij Roden tot nu toe dankzij onze ingrepen nog alle

Vos Ruinenwold in actie met de Graden verticuteermachine met zandinjectie tijdens verbetering van de toplaag op de Hilversumse.

Albert Timmerman, is qua onderhoudsproject het trotst op de 'Hooge Graven'.

dagen open geweest, waar in het verleden de baan van half november tot half maart dicht was in verband met wateroverlast.' Alberts trots wat de Gelpenberg betreft geldt vooral het logistieke kunststukje. Op deze Drentse baan werd 120.000 kub grond aangevoerd en zo'n 350.000 kub grond verplaatst. In vier winterseizoenen werd onder meer een vlakke, enigszins saai 9-holeslus omgetoverd tot een fraai geonduleerd geheel. Albert: 'Op de baan hebben we tijdens vier winterseizoenen heuvels aangelegd en bunkers en teeboxen verplaatst. Ook is er een totaal nieuwe routing gekomen, een compleet renovatietraject dus. We hebben dit alles uitstekend kunnen uitvoeren met het bouwteam van de club en golfarchitect Frank Pont. De leden konden tijdens die renovatieperiode gewoon doorspelen.'

Cultuurtechniek

Vraag je Albert Timmerman naar zijn favoriete werktuigen, dan noemt hij direct de woelpoten en de diepploegristers. Het bedrijf heeft veel ervaring in het breken en verbeteren van de ondergrond met deze werktuigen. Albert: 'Die zetten we onder andere in bij ruilverkavelingen en grondverbetering voor bloembollenpercelen. De expertise die daarin opgedaan is, komt ons ook op golfbanen van pas. Van oudsher zijn deze middelen natuurlijk in de klei- en veenkoloniale gebieden veelvuldig toegepast.' Maar ook de Graden verticuteermachine met zandinjectie geldt als een populaire machine voor Albert: 'Daarmee hebben we bijvoorbeeld ook de toplaag van de Hilversumse Golfbaan hersteld en verbeterd.' Maar zijn er ook machines die Albert liever niet op golfbanen ziet? 'Kom er bij mij niet mee aan om een bulldozer in te zetten bij het aanleggen van een golfbaan', zegt hij. 'Daarmee beschadig je de bodem meer dan je denkt. Je verdicht de grond te veel en bederft de structuur. Als we grond moeten verplaatsen, laat ik altijd een kraan inzetten, zoals op Green Meets bij Erica, waar we nu vijf nieuwe holes bouwen. En beperk ook het gebruik van zo'n 'strijkijzer' om je greens vlak en sneller te krijgen.' En daar sluit Erik zich slechts deels bij aan. 'De turfroller is dit jaar op Golfbaan Havelte weliswaar niet vaak uit de loods geweest, maar het is toch een dankbaar middel om een hogere stimp en vlakheid te verkrijgen. Echter, als je regelmatig rolt moet je ook vaker een topbeluchting toepassen om zuurstof in je bodem te blijven krijgen; het is dus maar de vraag of dat opschiet!'

Uitdaging voor Erik van Wijhe: verandering brengen in de situatie van 5 cm sponsvilt; 2 cm vezelvilt en wederom 5 cm sponsvilt op de greens van Golfclub Havelte.

Hooge Graven

Over het mooiste project van Vos Ruinerwold qua onderhoud is Albert Timmerman zeer kort: De 'Hooge Graven'. En daarvoor geeft hij graag het woord aan Erik, die daar tot eind december 2011 hoofdgreenkeeper was. Erik, die in 2006 zijn werkzaamheden bij de golfbaanaannemer startte, verhaalt vooral over de 'oude' 9-holes van deze Ommense golfbaan: 'Daar hebben we laten zien dat je een kostbare, noodzakelijke greenrenovatie ook anders kunt aanpakken. We hebben namelijk een zeer intensief prik- en bezandingsprogramma ingevoerd. Er was een wereld van verschil tussen

de greens van de oude en de nieuwe holes, terwijl die toch gelijkwaardig moeten zijn. Eigenlijk kon je de oude greens met een grasbezetting van 70 procent van vooral straatgras in november niet meer greenwaardig noemen. Om de vier weken en in 80 procent van de gevallen prikten we de greens met een grote variatie holle pennen. Daarnaast hebben we het bemestings- en beregeningsniveau sterk teruggebracht.' En hoewel Erik aanvankelijk dacht de laag sponsvilt van zeker 6 cm in vijf jaar af te breken, geschiedde er een wonder: na drie jaar was het vilt tot acceptabele proporties teruggebracht. Bovendien

groeiden er de grassen die er moesten groeien: struisgras en roodzwenk.

Vilt op Golfclub Havelte

Opnieuw vormt vilt voor Vos Ruinerwold in het algemeen en Erik in het bijzonder een nieuwe uitdaging. Erik van Wijhe: 'Op de greens van Golfbaan Havelte is er iets merkwaardigs aan de hand. Ik trof hier een laag aan van 5 cm sponsvilt. Daaronder bevindt zich een laag van 2 cm vezelvilt, gevolgd door opnieuw een laag sponsvilt van zo'n 5 cm. Met de greenkeeping richten we al onze pijlen erop om daar verandering in te brengen.' Hoe pakt Erik dat aan? 'Ik doe dat net zo als op de Hooge Graven', zegt hij. 'Ook hier voer ik een zeer intensief beluchtungs- en bezandingsprogramma uit. Beluchten doe ik niet alleen oppervlakkig, maar ik moet op de greens ook diep de grond in om zuurstof bij die tweede viltlaag te krijgen. Ik belucht hier regelmatig zelfs om de 14 dagen. En ik denk dat sommige leden van de club me wel iets hadden willen aandoen, want ik heb alles uit de kast gehaald: ik heb de greens bijna laten verdrogen om het straatgras een flinke te geven. De greens heb ik nauwelijks bemest: ik heb veel met holle pennen geprikt en met langere vaste pennen gewerkt om die tweede laag vilt aan te pakken. De greens hier zaai ik overigens door met 100% struisgras. Om de diepere problemen in de greens op te lossen gaan we volgend jaar ook werken met zandlamellen. Deze vorm van toplaagrenovatie kost natuurlijk maar een fractie van een totaal nieuwe green. Dan spreek je bij greenrenovatie al gauw over 50 euro per vierkante meter. En dan hebben we het nog niet eens over overlast voor de golfers of de gemiste omzet in greenfees.'

Generieke aanpak

Het is verstandig je direct op de kwaliteit van de greens te richten. Maar welke acties heeft de golfbaanaannemer op Golfbaan Havelte nog meer ondernomen? Erik: 'Toen ik hier kwam, heb ik ook meteen de grondprofielen op de baan bekeken en oude bodemkaarten bestudeerd. Er zit hier nogal wat leem in de ondergrond, soms op slechts 20 cm diepte. Het blijkt dat de fairways, die ingezaaid zijn met Engels raaigras, vrij vet zijn. Dat komt doordat ze in de afgelopen jaren heel ruim bemest zijn. Het is nu november, maar hoewel ik ze dit jaar onbemest heb gelaten, liggen ze er nog prachtig groen bij. Verder viel me op dat er geen fraaie lijnen meer te zien waren op de holes. Het was er te veel rechttoe, rechtaan met weinig variatie in maaioogte in

De rough, met opnieuw aangebrachte fraaie lijnen, is deze herfst gekleped en de biomassa afgevoerd.

de rough. Visueel wordt een fairway dan heel lang en breed, geen gezicht! Ik ben dus direct gestart met het opnieuw uitmaaien van de contouren op de holes, zoals de golfarchitecten Hans Herzberger en Donald Steel dat ooit bedoeld hebben. Een goed voorbeeld is een par-5 dogleg die naar rechts loopt. Links ligt een heuvel en een bunker. We zijn deze fairway zo gaan maaien dat je visueel/strategisch een uitdaging krijgt om of over de hoge rough in de hoek van de dogleg

te slaan, of voor veilig te gaan en tussenin te landen. Daarvoor sloeg iedereen juist in de te kort gemaaide rough van de dogleg, die in feite daardoor onderdeel van de fairway was geworden. Nu krijg je van leden vooral opmerkingen over de moeilijker geworden situatie als hun bal daar in de rough belandt en moeilijk vindbaar is. Ik denk dan echter: het maakt het spel toch juist uitdagender? En daar beginnen de leden nu ook plezier in te krijgen.'

De oeverbegroeiing op Golfclub Havelte oogt inmiddels veel natuurlijker.

Signaleren

Ziet de golfbaanaannemer een verdere expansie van werkzaamheden? Daar reageert Albert Vos uiterst nuchter op: 'We zijn nu druk met de vijf nieuwe holes op Green Meets bij Erica. Laten we dat eerst maar eens tot een goed einde brengen.' En expansie qua onderhoud van golfbanen in de noordelijke regio? Hierop zegt hij: 'Met de juiste cultuurtechniek kunnen we een goede basis leveren voor de golfbaan. Op de banen die wij onderhouden, zijn wij verantwoordelijk voor de kwaliteit van de baan. Dat maken we niet ingewikkelder dan het is. We hanteren daarbij ons eigen monitoringssysteem en dat evalueren we met onze opdrachtgevers. We ontzorgen de golfclub dus volledig. Maar tegenwoordig wordt de portemonnee van de club leidend voor de kwaliteit van het onderhoud. Wij moeten dus sterk nadenken hoe we die hoge kwaliteit moeten blijven realiseren. Greenkeepersploegen die banen – nog – in eigen beheer hebben, moeten ons niet als concurrent zien. Landelijk zien nogal wat clubs een 'eigen' greenkeepersploeg als een soort statussymbool. Maar ik denk dat de golfbranche er veel baat bij zou hebben als golfbanen ook op onderhoudsvlak meer zouden samenwerken. En dan denk ik vooral aan machines op het gebied van onderhoud. Vanuit golfclubs dergelijke initiatieven nemen ligt vaak heel gevoelig. Ik ben er echter van overtuigd dat golfbaanaannemers een belangrijke rol kunnen spelen in die samenwerking. Daardoor kan er ook ruimte blijven voor een eigen greenkeepersploeg!'

Vos Ruinerwold Golf BV: aanleg, renovatie of onderhoud van:

- Golfclub Holthuizen (Roden)
- Golfclub Emmeloord
- Golfclub Martensplek (Tienedeveen)
- Golfclub Hooge Graven (Ommen)
- Golfclub Erve Braakman (Hoge Hexel)
- Golfclub De Gelpenberg (Aalden)
- G&CC Lauswold (Beetsterzwaag)
- Golfpark Exloo
- Golfclub Havelte
- Golfclub Green Meet*s (Erica)